

Valorizacijska konferenca tematski sklop **Institucionalni razvoj**

»Vivat, crescat, floreat CMEPIUS!«

(M. Kraljić)

Pred davnimi časi se je v deželi na sončni strani Alp začelo mednarodno sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja. V davnih začetkih so se sodelovanja lotili le drzni posamezniki, ki so v takšnem sodelovanju prepoznali priložnost za osebni, strokovni in organizacijski razvoj. Sčasoma je mednarodno sodelovanje postalo del redne prakse izobraževalnih organizacij. Popotovanje od meglenih začetkov do danes najlepše ponazorijo zgodbe štirih izobraževalnih organizacij.

Triperesna deteljica

»Začetki mednarodnega sodelovanja segajo deset let v preteklost, ko je naša šola prvič sodelovala v projektu eTwinning,« je povedala **Suzana Plemenitaš**, ravnateljica OŠ Dobje. Dokaj majhna šola, ki vključuje tudi vrtec, je v mednarodnih projektih videla svojo priložnost za povezovanje z mednarodnim prostorom. Sprva je kazalo, da bo vse skupaj ostalo pri zelo skromnem sodelovanju, saj takratno vodstvo šole ni bilo navdušeno nad mednarodnim sodelovanjem, vendar se je stanje odločno spremenilo po menjavi vodstva. V vode bolj intenzivnega mednarodnega sodelovanja so zakorakali s projektom na področju športa. Največji preskok pa je pomenila zaposlitev dveh novih sodelavk, anglistk, ki skupaj z ravnateljico sestavljajo triperesno deteljico ožje ekipe za sodelovanje v mednarodnih projektih. Sodelovanje v tovrstnih projektih je vedno namenjeno izboljšavam metod poučevanja, zato so vsi ostali zaposleni na šoli in v vrtcu del širše ekipe sodelujočih v mednarodnih projektih. Seveda vsak lahko sodeluje glede na lastne želje in zmožnosti. Takšen pristop je pripeljal do tega, da učenci dosegajo zelo dobre rezultate. Šola sama pa je tudi doživela korenite notranje spremembe. Najbolj očitna sprememba je pri samih učiteljih, ki so postali bolj aktivni in doživeli osebno in strokovno rast. Pomen mednarodnih projektov se odraža tudi v skrbi šole za to, da učitelje pripravi na takšno sodelovanje – enkrat tedensko poteka tečaj angleškega jezika, saj je znanje jezika pomemben pogoj mednarodnega sodelovanja. Učitelji OŠ Dobje so se tako razvili v povezovalno ekipo strokovnih delavcev, ki se ne bojijo sprememb.

Rdeče opice

»Rdeče opice so zanimiva bitja. Sprva so zelo redke. Običajno so osamljene, ostale opice pa jih opazujejo z veliko mero nezaupanja. Sčasoma je takšnih opic vedno več, vedno pogosteje so vključene v običajno življenje tropa, dokler na koncu ne prevladajo.« S takšno analogijo je pripoved začela **Karmen Vidmar**, ravnateljica Gimnazije Jurija Vege iz Idrije. Gimnazija je svoje mednarodno sodelovanje začela že leta 2002 v programu Socrates II. Pri prvem projektu sta sodelovali le dve učiteljici in nihče ni vedel, kaj se gredo v tem projektu. Težava začetnih projektov je bilo pomanjkanje jasne organizacijske strategije – ko je bila ta enkrat sprejeta, je tudi sodelovanje postalo lažje. Sedaj sodelujejo v petih projektih programa Erasmus+, sodeluje pa 75 odstotkov osebja. Gimnazija se sooča z negativnimi demografskimi trendi, zato se morajo dodatno potruditi, da lahko ponudijo vsebinsko zanimiv program in predvsem da pri svojem delu uporabljajo sodobne metode poučevanja. Učitelji so s sodelovanjem v mednarodnih projektih pridobili nova

znanja in posodobili svoje delo, razvila pa se je tudi šola: s pomočjo mednarodnega sodelovanja so vpeljali metode aktivnega poučevanja, ki jim pomagajo ostati sodobna in privlačna šola z uspešnimi dijaki (imeli so 15 odstotkov zlatih maturantov). Mednarodno sodelovanje pomeni, da je na začetku le nekaj posameznikov, ki se ukvarjajo s tem, sčasoma se število poveča in mednarodno sodelovanje postane del normalne prakse.

Štirideset kilogramov pozneje

Mladen Kraljič se je na Univerzi v Mariboru zaposlil leta 2002 in danes, štirideset kilogramov pozneje, skrbi za mednarodno sodelovanje Univerze v Mariboru. Tudi oni se soočajo z upadanjem števila vpisanih študentov, vendar kljub temu sledijo kakovosti in ne količini. Internacionalizacija je na Univerzi v Mariboru integrirana v vsa področja delovanja. Strategija internacionalizacije, ki so jo sprejeli, pomaga pri dvigu delovanja univerze na višji nivo. Ta višji nivo pomeni tudi to, da aktivno sodelujejo v mednarodnih procesih (npr. bolonjski proces in EHEA). Nobena univerza namreč ne more sama odgovoriti na vse izzive sodobnega časa. Nujno je mednarodno sodelovanje. Zato Univerza v Mariboru svoj evropski okvir vidi v EHEA, ERA in EEN. Ob tem se soočajo z nekaj notranjimi nasprotji evropskih strategij (predvsem Evropa 2020):

- Odličnost v raziskovanju vs. odprtost v izobraževanje: izobraževanje mora ostati odprto in dostopno, kar pomeni, da je treba podpirati organizacije, da se primerno razvijejo, hkrati pa se spodbuja odličnost, ki je bolj primerna za področje znanosti.
- Evropa dveh hitrosti in EHEA je nekaj najslabšega, kar bi se lahko zgodilo, saj to pomeni, da bi se izgubil razvojni potencial velikega dela celine.
- Preživetje vs. kohezija: preživetje pomeni, da ostanejo in preživijo le velike in premožne organizacije, medtem ko manjše in finančno šibkejšje propadejo ali bistveno zaostanejo s svojim razvojem. Kohezija pomeni, da je Evropa ena celina, kjer prebivalci drug drugemu pomagajo in s tem poskrbijo za skupen razvoj.
- Razkorak med ščitenjem pravic intelektualne lastnine in zahtevami po odprtem dostopu: vsebinsko zahtevno vprašanje, ki pa pomembno vpliva na delo v visokem šolstvu.

Najbolj očitna je nevarnost Evrope dveh hitrosti, saj že nastajajo različni grozdi in združenja, ki lažje pridejo do razvojnih virov. Ta nevarnost je vidna tudi pri sodelovanju s sosednjimi državami, saj večina sredstev (zaradi strukture financiranja) še vedno ostane v Evropi. V tem primeru bi bil veliko boljši regionalni pristop. V izobraževanju sta pomembni dostopnost in enakopravnost. Univerza v Mariboru z mednarodnim sodelovanjem skrbi za celovit razvoj in enakopravno mesto v procesih iskanja odgovorov na strateška vprašanja evropskega prostora.

Od geografije do kemije

Tina Strnad se je kljub drugačnim željam zaposlila na RIC Novo Mesto takoj po končanem šolanju. Njeno prvo vsebinsko področje je bila geografija. Kmalu je začela delati na mednarodnih projektih, s katerimi se sedaj tudi pretežno ukvarja. RIC Novo Mesto je zavod, ki letno izobražuje 20.000 udeležencev in daje velik poudarek na organizacijski razvoj. Del tega razvoja izpeljejo s sodelovanjem v mednarodnih projektih – trenutno imajo približno trideset mednarodnih projektov, od tega sedem v programu Erasmus+. Njihovo sodelovanje se je začelo z dvema mobilnostma, danes pa je mednarodno povezovanje del njihove strategije. Za uspešno mednarodno sodelovanje je nujna podpora vodstva. Sodelovanje v mednarodnem projektu prinese čisto posebno 'kemijo', ki v prvi vrsti vpliva na udeležence v projektih, vendar se učinki hitro poznajo na ravni celotne organizacije. RIC Novo Mesto je z mednarodnim sodelovanjem povečal odpornost na finančne fluktuacije ter povečal svojo zmožnost delovanja na strateškem nivoju. Odras mednarodnega sodelovanja je tudi 2.000 ur usposabljanja za lastne zaposlene in pa mreža stikov, kjer polovico predstavljajo tuje organizacije. Vsaka organizacija namreč zraste le toliko, kolikor zrastejo njihovi zaposleni.